

POLSKA

Cele recyklingu odpadów UE 2025 STAN OBECNY

Przekształcanie odpadów w zasoby ma kluczowe znaczenie dla przejścia na czystsza, neutralną dla klimatu gospodarkę o obiegu zamkniętym. Ponowne użycie i recykling tworzą lokalne miejsca pracy i pobudzają innowacje, łagodzą presję na zasoby naturalne i zmniejszają zależność od importowanych surowców.

Komisja opublikowała raport wczesnego ostrzegania dotyczący postępów państw członkowskich w realizacji celów przygotowań do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w 2025 r., celów związanych z recyklingiem odpadów opakowaniowych w 2025 r. oraz celu ograniczenia składowania odpadów komunalnych do 2035 r. Osiągnięcie tych celów ma zasadnicze znaczenie dla stworzenia dobrze funkcjonujących rynków materiałów pochodzących z recyklingu w UE.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

Istnieje ryzyko, że Polska nie osiągnie zaplanowanych na rok 2025 celów w zakresie przygotowań do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oraz recyklingu wszystkich odpadów opakowaniowych. Niepokojąca jest również droga do przebycia, aby osiągnąć zaplanowany na rok 2035 cel w zakresie składowania odpadów komunalnych.

W 2020 r.:

Wskaźnik recyklingu odpadów komunalnych wyniósł 38,7%

38,7%

Cel UE na 2025 r. > 55%

55%

W 2020 r.:

Wskaźnik recyklingu odpadów opakowaniowych wyniósł 55,5%

55,5%

Cel UE na 2025 r. > 65%

65%

Wskaźnik składowania odpadów komunalnych wyniósł 39,8%

39,8%

Cel UE na 2035 r. < 10%

10%

Najbardziej niepokojącym strumieniem odpadów opakowaniowych są **tworzywa sztuczne**, których wskaźnik recyklingu w 2019 r. wyniósł **31,7%**, czyli znacznie poniżej celu na 2025 r. wynoszącego 50%.

W ostatnim czasie podjęto szereg działań mających na celu odwrócenie tej sytuacji i osiągnięcie celów UE w zakresie odpadów. Należy jednak znacznie zwiększyć wysiłki, aby osiągnąć wszystkie cele na 2025 rok.

WYZWANIA I MOŻLIWOŚCI

Niski wskaźnik wychwytywania bioodpadów w połączeniu z ograniczonymi możliwościami przetwarzania selektywnie zebranych bioodpadów.

Potencjał do usprawnienia wdrażania systemu zbiórki „od drzwi do drzwi” i obowiązkowego systemu zwrotu kaucji, zwłaszcza za opakowania z tworzyw sztucznych.

Silne uzależnienie od składowania odpadów.

GŁÓWNE ZALECENIA

Wsparcie przygotowania do ponownego wykorzystania odpadów komunalnych i systemów ponownego wykorzystania opakowań.

Upowszechnienie selektywnej zbiórki bioodpadów w całym kraju oraz zwiększenie inwestycji w infrastrukturę do przetwarzania odpadów, w tym w instalacje do przetwarzania selektywnie zebranych bioodpadów.

Zwiększenie skuteczności systemów selektywnej zbiórki opakowań, w tym poprzez obowiązkowe systemy zwrotu kaucji za opakowania po napojach oraz promowanie systemów wielokrotnego użytku wśród lokalnych rozlewni.

Wdrożenie systemu Pay-as-you-throw („Płać w miarę wyrzucania”) dla gospodarstw domowych oraz systemu rozszerzonej odpowiedzialności producenta za opakowania pochodzące z gospodarstw domowych.

PRZYKŁADY DOBRYCH PRAKTYK Z POLSKI

- **Identyfikacja poszczególnych gospodarstw domowych wytwarzających odpady** – w 2021 r. wprowadzono przepisy ⁽¹⁾ umożliwiające **identyfikację poszczególnych gospodarstw domowych wytwarzających odpady** (poprzez oznakowanie pojemników lub worków na odpady komunalne); poprawiło to wskaźniki selektywnej zbiórki odpadów, w szczególności w blokach wielorodzinnych.
- **Wspieranie kompostowania przydomowego** – Aby wesprzeć kompostowanie przydomowe, w 2019 r. wprowadzono **częściowe zwolnienie z opłaty za odpady** ⁽²⁾ dla właścicieli nieruchomości, którzy **kompostują przydomowo**. Umożliwia to lepsze monitorowanie kompostowania przydomowego przez gminy.

- ▶ Komisja wspiera państwa członkowskie w poprawie ich wyników w zakresie gospodarowania odpadami poprzez fundusze europejskie, pomoc techniczną, wytyczne i inne instrumenty.
- ▶ Raport wczesnego ostrzeżenia dla Polski jest wynikiem oceny wszystkich państw członkowskich przeprowadzonej przez Komisję zgodnie z przepisami UE dotyczącymi odpadów, w oparciu o przejrzysty proces współpracy z udziałem Europejskiej Agencji Środowiska i władz krajowych.
- ▶ W ramach tej oceny zidentyfikowano 18 państw członkowskich zagrożonych nieosiągnięciem celu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych na rok 2025, z których 10 jest również zagrożonych nieosiągnięciem celu w zakresie recyklingu wszystkich odpadów opakowaniowych na rok 2025. Raporty dla wszystkich państw członkowskich są dostępne na stronie https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/implementation-waste-framework-directive_en.

1 Dziennik Ustaw z 2021 r., pozycja 1648, <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/rok/2021/pozycja/1648>

2 Dziennik Ustaw z 2019 r., pozycja 1579, z późn. zm., <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/rok/2019/pozycja/1579>

